

Juni 2012
No. 64

Dvrlægeboligen Østervrå

SPEJLET *ET TILBAGEBLIK*

**Østervrå Lokalhistoriske
Forening**

Merete og Niels

En historie om legekammerater på Hjørringvej i Østervrå og en historie om byens vaskehus.

Merete S. Nielsen (født i 1949 på Hjørringvej 419) og Niels C. Rahbek (født i 1949 på Hjørringvej 415) mødtes den 14. marts 2012 i Østervrå for at snakke om en fælles fortid, der nu ligger over 50 år tilbage.

Vi har ikke set hinanden siden sensommeren 1957, hvor dyrlæge Rahbek med familien fraflyttede byen, som Niels dog allerhelst ville være forblevet i. Merete, datter af vognmand Oskar Nielsen, bor fortsat i samme hus, hvilket for Niels er en smule fantastisk. Han kan gå lige ud af Meretes bolig og tage sig en smøg og så kigge direkte ind på sit gamle barndomshjem. Niels har røget en hel del i Østervrå på det seneste!

Merete og Niels var legekammerater i tidlige 1950`er år, hvilket flere fotos fra Niels` s hjem kan verificere. Merete, der er den mest stabilt lokale og derfor nok ved mest om de specielle fotos, fortæller, at hun mener at kunne genkende f. eks. Hans Erik fra Brugsen, slagter Ibsens Ib, Ole Corneliussen samt også "Store Kaj". Niels var nok her på mere usikker grund efter så mange års fravær; men huske de fleste kan nu også han.

En intern disput har vi dog fortsat gående på om den rigtige bil, der "lå parkeret" inde i sandkassen hos Merete - og som vi ind imellem "kørte lidt vilde ture i", nu var en Opel eller evt. en Folkevogn?? -

Her har vi dog nok brug for lidt indsigtfuld lokal hjælp!?

Merete mener det var en Opel; Niels holder på en Folkevogn.

(Hvis nogen evt. kan hjælpe os..?)

Vi snakkede flere timer sammen om vores fælles fortid og undervejs også pludselig om vores mødres og byens vaskehus, der lå på Søndergårds vej, tæt på hvor vi begge to boede. Vaskehuset erindrede vi begge på hver vores egen måde, viste det sig ret så hurtigt.

Så her følger to selvstændige vinkler til det, der nu er blevet til:

Historien om vaskehuset på Søndergårds vej i Østervrå.

Merete og jeg var på et tidligt tidspunkt i 1950`erne med nede i det fælles vaskehus - et andelsselskab for adskillige borgere i Østervrå. Man kunne afhente nøglen til vaskeriet på Øster Søndergård. Der var vaskemaskine og centrifuge samt stor varmpresse og rulle til rådighed samt strygestue, og ophænge tøj på stedet kunne man nu da vist også.

På Søndergård havde de en liste med navne, vaskedage og tidspunkter; så de kunne altid se hvem der var i vaskeriet og hvornår, således at der kunne byttes vaskedage. Nøglen til vaskehuset hentede man på gården. Hvis der ikke var nogen hjemme kunne nøglen hentes/leveres på et nærmere aftalt sted - f. eks. under en dørmåtte.

Det var ikke spor nyt for os at være i Vaskehuset, eftersom vores mødre vaskede der ret så ofte. Men ind imellem gik vi nu også bare helt alene derned, Merete og så jeg, eftersom det var lidt spændende at man **gennem en rist i husets ydermur** kunne lidt i det skjulte aflure, hvad personer på den anden side foretog sig uden at vide sig på mindste måde overvåget. Det var meget, meget spændende.

Merete husker og beretter:

Gennem risten i ydermuren var det lidt spændende at sige "Bøh" og "Kuk". Sådant praktiserede vi ret så ofte, hvilket så en dag blev til lidt for stor alvor. Det var jo allersjovest at være helt, helt stille og så lige pludselig sige et udbrud på en for den vaskende person chokerende måde. Gerne

særdeles uventet!

Vi sad som sædvanlig begge helt stille og sagde så de chokerende "Bøh og Kuk" adskillige gange til kæmner Hansens kone, og pludselig smed fru en hel spand koldt vand direkte mod risten, hvorefter såvel Niels som jeg blev helt og aldeles gennemblødte.

Vi var bare så våde, og jeg kan huske at jeg skreg og hylede; men du, Niels, lod bare tårerne trille og du sagde ikke en lyd.

Det forstod jeg altså ikke helt. Min mor forstod det faktisk heller slet ikke; men sådan var det...

Niels fortæller:

Jeg kan ikke huske den konkrete hændelse. Jeg har vel af egne, gode grunde fortrængt den efter den nævnte vandgang.

Ja, jeg holdt da nok mest masken, eftersom jeg jo lidt længe havde vidst, hvor min mors aflange, runde og grønne stofpung med alle 25-ørerne lå. Altså alle mønterne beregnet til brug i altså øh...hm... vaskehuset.

Jeg havde jo lidt for ofte "lånt" af pungen og ville vel derfor ikke give udseende af, at jeg nærmest kendte stedet alt for indgående!

Egentlig gik jeg nok sandsynligvis dyngvåd hjem og fortalte en fiktiv historie om at jeg uheldigvis var drattet om i bækken nede i Anlægget - og det var sådan set "tem`lig træls"! Helt usandsynligt var det dog ikke, eftersom jeg jo ofte var nede i Anlægget og også nede i bækken for at se på små fisk, som jeg gerne ville ta` hånd om men ikke helt kunne fange, mens jeg i mine gummistøvler eller bare futter spadserede rundt i det ret så lave vand.

Man overlevede jo bare helst uden at faderen tampede en unødigt meget; så jeg fandt vel bare lynhurtigt på en passende historie.

Jeg kan her i 2012 undre mig over, at "min halvkriminelle karriere" gik så glat og uden afsløring; men jeg var jo kvik nok til at vide, at nede hos Købmand Aabel, hvor min mor og far handlede, skulle jeg nok slet ikke investere mine "sorte 25-ører" - så jeg gik i "Nordjyden" og fik faktisk byens mest velmagende, sorte lakridskarameller!! Kan stadigvæk huske smagen!!! - Oh, hvilken smag af "stjålet" himmerige!

Senere i livet blev jeg indhentet af fortiden, da jeg genfandt samme runde grønne stofpung, i forbindelse med at min mor skulle flytte på plejehjem.

Jeg blev helt akut indhentet af et fælt "deja vu"!

Jeg lagde den gamle pung foran min mor, og efter at hun havde sagt, at hun sagtens kunne huske, hvad pungen var blevet brugt til, - fortalte jeg så med års forsinkelse, hvad en hel del af hendes vaskepenge var blevet "investeret i". Min mor tog det nu pænt og kvitterede med at sige, at hun nok vidste at jeg ikke altid havde haft det lige godt, hvilket var bare såre passende sagt af hende. Så fred med det hele og vaskehuset med!

Denne her historie om vaskehuset i Østervrå har gjort Merete og jeg klare på, at livet ikke altid er en selvfølge - og hvad man ser, er ikke nødvendigvis altid hele sandheden.

Men at rumme to så fantastiske historier i forlængelse af hinandens har gjort os modige nok til at ville berette om det.

Vi har i hvert fald nydt det!

En stor tak til Erna og Poul Gotfredsen, Rækholt - for deres medvirken til denne histories tilblivelse!

Dyrlægeboligen

Østervrå Idrætsforening.

Ø. V. I. er stiftet den 1. maj 1935, og den første bestyrelse var:

Formand: Niels Toft.

Kasserer: Hardi Jensen.

Henry Jensen

Aage Frederiksen

Oluf Olesen

Niels Toft var skomager – Hardi Jensen og Henry Jensen var brødre, og stammede fra Vestergård.

Aage Frederiksen var smed, (og det var dengang man skoede heste)

Oluf Olesen stammer sandsynligvis fra Hjortholm, men det er jeg ikke sikker på..

Foreningens aktiviteter bestod af fodbold og håndbold (damer) om sommeren, og gymnastik om vinteren.

Fodboldbanen var på den sydlige del af byens markedsplads, hvor også mælkeemandens hest græssede.

Markedspladsen var der hvor der i dag bl. a. er varmeværk.

Datidens faciliteter var væsentlig anderledes end i dag. Skulle man spille fodbold, det være til træning eller til kamp, klædte man om hjemmefra, der fandtes nemlig ingen omklædningsrum.

Gæstende hold kunne klæde om inde bag ved en busk eller et træ.

I 1940 fik man den nye fodboldbane, ved siden af den gamle kommuneskole, og da fik man lov at benytte skolens gymnastiksal til omklædning, og i 1944 fik man så egne omklædningsrum. Det hus er revet ned nu.

Om vinteren dyrkede man gymnastik i realskolens gymnastiksal. Der var mange hold, både drenge- og pigehold, herre- og damehold, og opvisningen om foråret foregik altid i hotellets sal, og samlede mange tilskuere.

Fastelavns-søndag arrangerede man ringridning på markedspladsen med præmier til de 3 bedste, som blev henholdsvis konge, prins og adjudant. Efter ringridningen red alle deltagerne gennem byen med kongen i spidsen, og man havde også en udklædt klovn med. Man gjorde holdt ved forskellige huse i byen, fortrinsvis forretningsfolk. Rytterne gjorde front mod huset. Ejeren kom ud og lagde penge i klovnsens raslebøsse, og måske havde han også et glas vin eller en snaps med til

rytterne, som efter at havde fået penge råbte hurra for givener, og red videre til det næste offer. Jeg synes det var en god tradition.

Om sommeren arrangerede man idrætsuge med fodbold- og håndboldturneringer, som sluttede med store finaler om søndagen. En overgang brugte man også at invitere et højere rangerende hold fra Hjørring, Brønderslev eller Frederikshavn til at spille mod et kombineret hold fra nogle af de klubber, som havde spillet i idrætsugen.

Man havde opstillet boder på pladsen, hvor man solgte is og pølser, og der var tombola, lykkehjul og farvespil. Der skulle jo gerne laves lidt penge. Festen sluttede som regel med et stort bal den sidste aften.

I 1945 startede man også med Badminton. Det foregik i realskolens gymnastiksal, men da der kun var plads til én bane, var det ret begrænset hvor mange af medlemmerne, der kunne deltage i den sport, men jeg kan da huske, at vi var med i en turnering.

I dag er forholdene heldigvis noget anderledes. Det hele fik et fantastisk opsving da vi fik hallen, og siden er der jo også anlagt flere ny fodbold- og håndboldbaner, så det er blevet væsentlig anderledes at dyrke idræt i 2003 end det var i 1935.

En artikel skrevet af Jørgen Baier i 2003.

Fra Østervrå Avis
Den 29. december 1924

Forlovelse:

Tømrer Morten Knudsen og
Frk. Karen Petersen, Horslev mark.

Østervrå Avis 1924

Til konfirmationen !
At finde en gave, der passer Dem ret,
I vor forretning er såre let
Der er portemonæer og lommeknive
Og skrivepapir til dem der vil skrive
Lommebøger til billige penge
Musikinstrumenter, buer og strenge.
Cigarer og piber i fine ting,
Og "Flag" cigaretter, den er pingeling.
Og hvad tror De konfirmandinden si`r
Til fin chokolade i sølvpapir.
Til herr konfirmanden vi nævne til slut
Den højst populære "Thorshøj cerut"

Brødrene Nielsen
Thorshøj.

9. okt. 1924:

Er skoen revnet og sålerne slidt,
Er hælen i stykker og gangen helt skidt,
Kom snarest mulig herop hvor jeg boer,

I Vestergade og højt mod nord
Og skoen er færdig før nul komma fem
Og så er prisen billig, den passer Dem.

Thorshøj ny skomagerforretning,
P. Christensen.